

Teológia

Dr. Tarnay Brúnó OSB: Jézus Krisztus — Isten kinyilatkoztatása

A fundamentalis teológia művelése hazánkban igen nemes hagyományokra épül, amelyet első sorban a nemzetközi hírnévnek örvendő *P. Horváth Sándor OP* munkásságának köszönhetünk. A II. Vatikáni zsinat után a fundamentalis teológia azon szent tudományok közé tartozik, melyektől a megújulás a legnagyobb változásokat várta el. Ennek a változásnak a problematikáját kívánta összefoglalni a *Concilium* folyóirat 1969/7. száma. A megújulás fő kritériuma volt, hogy a fundamentalis teológia szabaduljon meg apologetikus múltjától, „intellektualis becsületességgel” — ahogy ezt K. Rahner ill. W. Kasper megfogalmazta — végezze kutatásait a természetfeletti hit tartalmának és befogadásának alapkérdéseiben. A módszer és a tartalom összehangolására jelentős iránymutatást fogalmazott meg *R. Latourelle* és *G. O’Collins* szerkesztésében gondozott *Probleme und Aspekte der Fundamentaltheologie* (Innsbruck, 1985.) című tanulmánykötet, és ezzel egyidőben jelentek meg a megújult teológiához már alapelveiben is igazodó kézikönyvek (*H. Fries: Handbuch der FTb; H. Wandenfels*). Megismerhetjük már ezek értékelését, mérlegét is (pl. *R. Fisichella*tól: *Gregorianum* 1986/2. és 1988/2.). A magyar teológiai irodalom a fundamentalis teológiának az utolsó negyedszázadban végbement bonyolult változásait és kísérleteit nem követhette nyomon, de lehetőségéhez mérten bemutatta részeredményeit vagy problematikájának egy-egy mozzanatát. Ezért is érdemel figyelmet minden idetartozó munka megjelenése.

Tarnay Brúnó jegyzete a fundamentalis teológia egészéhez tartozó témakörökből — tematikájának építkezése szerint — csak néhányat emelt ki módszeresen részletező tárgyalásban,

így a kinyilatkoztatás jelentését, a „történész Názareti Jézusát”, a csodák értelmezését, az egyház jézusi alapítását. Ezekről a témákról a megújuló teológia megközelítésében a magyar olvasó már sokat ismerhet, például a csodák üdvtörténeti jelentőségét és dogmatikai tartalmukat *Gál Ferenc* írásaiból, vagy hitbéli elfogadásukra vonatkozó felfogásokról és ezek értékeléséről *Szenyay Antrástról*, egzisztenciális problematikájukkal gyakran foglalkozott a *Mérleg* című folyóirat egy-egy tanulmánya.

Tarnay módszerében — ami kiegészítésként járul az említettekhez — kifejezésekhez, fogalmakhoz kötött elemzést, analitikus vizsgálódást végez, teszi ezt úgy, hogy nem kíván „beleragadni” a filológia, a lingvisztika vagy a hermeneutika talajába. A magyar teológiai írások mindeddig nem tartottak (tartanak?) különösebb igényt az ilyen jellegű ill. módszerű teológiai vizsgálódásokra. Az olvasónak meg kell elégedni azzal — reméljük egyelőre —, hogy a szerző az analízisével többnyire csak bejelölt a téma problematikájába. Vitatkozó, nemegyszer vitatható kérdéseket vet fel — olykor vitatható módon —, de ezek önkéntelenül is arra indítják az olvasót, hogy a szakszerűség igényével mélyebben is meg akarja ismerni az adott kérdés összetevőit ill. válaszlehetőségeit. (Pl. egy aramizmus miatt „tehát ipsissimum verbum” 49. old.). *Tarnay* professzor nemcsak bőséges ismereteket közöl, hanem az olvasót mélyebb ismeretek megszerzésére ösztönzi. Módszere az átlag olvasó számára szokatlan, több odafigyelést igényel; figyelmes olvasóját azonban segíti és gazdagítja a fundamentalis teológia adott témáinak analitikus megismerésében. Könyve nyomán még sürgetőbben igényeljük a fundamentalis teológia egészét bemutató hazai kézikönyv megjelenését. (*Pázmány Péter Hittudományi Akadémia Levelező Tagozata*)

Ladocsi Gáspár